

Stosowanie tymczasowego aresztowania w Polsce

Naczelna Rada Adwokacka (NRA) wraz z Helsińską Fundacją Praw Człowieka (HFPC) wystosowały do Komitetu Ministrów Rady Europy pismo dotyczące wykonywania przez polskie władze orzeczeń Europejskiego Trybunału Praw Człowieka w Strasburgu z grupy *Burza przeciwko Polsce* dotyczącej przedłużającego się stosowania aresztowania tymczasowego.

Zdaniem autorów, pomimo deklaracji przedstawionych w raporcie polskiego rządu z marca 2023 r. i tego, że od wydania orzeczenia przez ETPC minęło 5 lat, do tej pory nie wprowadzono w tym zakresie niezbędnych zmian w praktyce ani na gruncie legislacyjnym. Pismo wskazuje więc na potrzebę dalszego monitorowania wykonywania orzeczeń przez Komitet Ministrów RE.

W piśmie przedstawiciele NRA i HFPC tłumaczą, że nadmiernie długotrwałe stosowanie tymczasowego aresztowania pozostaje w Polsce problemem systemowym, a zmiany legislacyjne nie zmierzają do ograniczenia nadużyć w stosowaniu tego środka zapobiegawczego mimo kolejnych orzeczeń ETPC stwierdzających naruszenie art. 5 ust. 3 Europejskiej Konwencji Praw Człowieka. Uzasadnienia postanowień sądowych o przedłużeniu stosowania tymczasowego aresztowania cechuje lakoniczność i powtarzalność. Rośnie również średnia liczba osób tymczasowo aresztowanych, w tym osób tymczasowo aresztowanych na długie okresy (ponad 12 miesięcy). Sądy przychylają się zazwyczaj do wniosków prokuratury o zastosowanie lub przedłużenie tego środka zapobiegawczego, sporadycznie natomiast uznają zażalenia obrońców. Wiąże się to także z przewlekłością postępowań sądowych i przygotowawczych – liczba postępowań przygotowawczych trwających ponad 5 lat stale rośnie.

Istotnym czynnikiem hamującym zmiany jest wg autorów również polityczno-prawny kontekst funkcjonowania prokuratury. Odkąd w 2016 r. doszło do uchwalenia ustawy Prawo o prokuraturze i ponownie przyjęto zasadę, wedle której Minister Sprawiedliwości jest jednocześnie Prokuratorem Generalnym, wystąpił zauważalny wzrost wniosków o stosowanie tymczasowego aresztowania.

Pismo NRA i HFPC zawiera również szereg rekomendacji na gruncie prawnym, takich jak m.in. częstsze orzekanie środków wolnościowych, rozważniejsze składanie wniosków o zastosowanie i przedłużenie stosowania tymczasowego aresztowania czy bardziej rygorystyczne interpretowanie przesłanek umożliwiających to przedłużenie do ponad 12 miesięcy w postępowaniu przygotowawczym i dwóch lat w sądowym.

Wśród zaleceń znalazły się także te systemowe, jak ograniczenie przewlekłości postępowań sądowych i przygotowawczych, szkolenia dla sędziów i prokuratorów z zakresu orzecznictwa Trybunału, a zwłaszcza art. 5 EKPC czy uniezależnienie sądownictwa od władzy wykonawczej oraz ograniczenie upolitycznienia prokuratury.

Wystąpienie Naczelnej Rady Adwokackiej oraz Helsińskiej Fundacji Praw Człowieka zostało przygotowane przez adw. Patrycję Dyluś-Borczy i Zuzannę Ganczewską we współpracy z adw. Małgorzatą Mączką-Pacholak i Piotrem Kubaszewskim.

[\(czytaj pismo z j. angielskim\)](#)

[\(czytaj pismo w j. polskim\)](#)

**Stosowanie
tymczasowego aresztowania
w Polsce**